



T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı



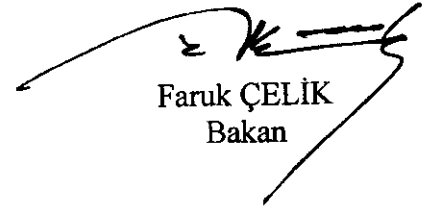
22 11- 2011

Sayı :B.13.SGB.0-12.00-00/106
Konu :Yazılı soru önergesi (7/193)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06/10/2011 tarih ve 21536 sayılı yazınız.

Zonguldak Milletvekili Ali İhsan KÖKTÜRK'e ait 7/193 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.


Faruk ÇELİK
Bakan



ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ ALİ İHSAN KÖKTÜRK'ÜN 7/193 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Anayasamızın 12 nci maddesinde, “Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir” denildikten sonra bu hak ve hürriyetlerin hangi hallerde ve hangi ölçüler içerisinde kanunla sınırlandırılabilceği de 13 üncü maddesinde açıkça gösterilmiştir.

13 üncü maddede ki sınırlama nedenleri, temel hak ve hürriyetlerin genel ve özel olmak üzere iki türde uygulama alanı bulunabileceğine ilişkin olup, bunlardan genel nitelikteki sınırlama nedenleri; Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, milli egemenliğin, cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlakın, genel sağliğin korunması amacına yöneliktir.

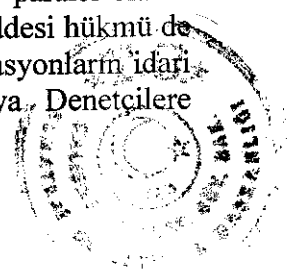
İşçi veya işveren sendikalarına üye olamayacak ve sendika kuramayacak olanlar, 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 21 nci maddesinde belirtilmiştir. Kanununun 20 nci maddesinde onaltı yaşını doldurmuş olup da bu Kanuna göre işçi sayılanların, işçi sendikalarına üye olabilecekleri, onaltı yaşını doldurmamış olanların üyeliğinin ise kanuni temsilcilerinin yazılı iznine bağlı olduğu, bu Kanun anlamında işveren sayılanların işveren sendikalarına üye olabilecekleri; 21 inci maddesinde işçi ve işveren sendikalarına, askeri şahısların (Milli Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı işyerlerinde işçi olarak çalışanlar hariç) sendikaya üye olamayacakları ve sendika kuramayacakları; 22 nci maddesinde de sendikaya üye olmanın serbest olduğu, hiç kimsenin sendikaya üye olmaya veya olmamaya zorlanamayacağı öngörülmüştür.

Üyelik ilişkisinin varlığı, maddenin uygulanması bakımından önem taşımaktadır. Ancak, asıl olan üyeliğe girişte olduğu gibi üyeliğin devamı sırasında da işçilerin hür iradesinin esas alınmasıdır. Çünkü yasalarımız zorlamayı yaptırıma bağlamak suretiyle iradenin serbestçe oluşumunu engelleyici nitelikteki her tür hareketi yasaklamıştır.

Anayasamızın 51 inci maddesi ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 22 nci maddesinin temel hak olarak kabul ettiği, sendikaya üye olma özgürlüğünün engellenmemesi, baskının işveren tarafından yapılmaması gerekmektedir. Baskının işveren tarafından gerçekleşmesi halinde ise Yasanın “sendikaya üye olup olmama hürriyetinin teminatı” başlıklı 31 nci maddesi ve 59/3 maddeleriyle yaptırıma bağlanmıştır.

Söz konusu maddede; işçilerin işe alınmaları, belli bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri veya belli bir sendikadaki üyeliği muhafaza veya üyelikten istifa etmeleri veya sendikaya girmeleri veya girmemeleri şartına bağlı tutulamayacağı, Toplu iş sözleşmelerine ve hizmet akitlerine bu hükme aykırı hükümler konulamayacağı, işverenin sendikaya üye olan işçilerle sendika üyesi olmayan işçiler veya ayrı sendikalara üye olan işçiler arasında, işin sevk ve dağıtımında, işçinin mesleki ilerlemesinde, işçinin ücret, ikramiye ve primlerinde, sosyal yardım ve disiplin hükümlerinde ve diğer hususlara ilişkin hükümlerin uygulanması veya çalıştırmaya son verilmesi bakımından herhangi bir ayırım yapamayacağı, iş saatleri dışında veya işverenin rızası ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonlarının faaliyetlerine katılmalarından dolayı işten çıkartılamayacağı veya herhangi bir nedenle farklı muameleye tabi tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bilindiği üzere; Anayasanın, sendikaların denetimini öngören 52 nci madde hükmü tümüyle 23.07.1995 tarihli ve 4121 sayılı Kanunla kaldırılmış, bu değişikliğe paralel olarak 2821 sayılı Sendikalar Kanununun idari ve mali denetimine ilişkin 47 nci maddesi hükmü de 26.06.1997 tarihli ve 4277 sayılı Kanunla değiştirilerek, sendika ve konfederasyonların idari ve mali denetimi doğrudan bu kuruluşların Denetleme Kurullarına veya Denetçilere bırakılmıştır.



Ayrıca, sendikalı olduğu için işten atılanlarla ilgili olarak yapılan şikayete dayalı başvurular İş Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından incelenerek sonuçlandırılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının günümüz şartlarına, Avrupa Birliği mevzuatına ve üyesi bulunduğumuz Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) normlarına uygun hale getirilmesi amacıyla çalışma hayatı ve sendikal hakları ilgilendiren bölümlerini de içeren 5982 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" 07.05.2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclis'inde kabul edilmiş, 13 Mayıs 2010 tarih ve 27580 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış, 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan halk oylaması ile de kabul edilmiştir.

Anayasa'da yapılan değişiklikler çerçevesinde, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda gerekli düzenlemeler yapmak amacıyla sosyal taraflarla birlikte yaklaşık üç aydır sürdürülen yoğun çalışmalar tamamlanmış ve taslak metinler Bakanlar Kuruluna sevk edilmiştir. Bu taslakların en kısa sürede yasalaşması hedeflenmektedir.

